

NHÀ THỜ VIỆT NAM LONDON

117 Bow Common Lane, E3 4AU

Phone/Fax: 020 7987 3477 Mob.: 07702 601 644

Lễ Chúa Nhật: 12 giờ trưa Lễ I; 15.15pm Lễ II

Lễ Thiếu Nhi: 10.30am

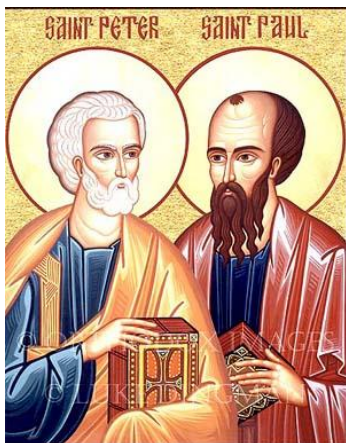
tại Trường Công Giáo Việt Nam Poplar
130 Poplar High Street, London E14 0AG

email: nhatholondon@gmail.com

www.lavang.co.uk

CHÚA NHẬT 13 TN – A LỄ THÁNH PHÊRÔ - PHAOLÔ TÔNG ĐỒ

29/06/2008 Thánh Vịnh tuần 1

Nhập lễ

Hai người tiên phong, hai sao sáng đi đôi và hai tướng anh hùng. Xưa đã chối Chúa ba lần trong đêm tối, xưa đem ngựa truy nã Chúa, nhưng từ ngày Chúa chiếm hai lòng, hai lòng cùng hối, hai lòng cùng mến, hai lòng cùng nóng. Ngự phủ dùng chài bắt muôn linh hồn "Người xưa" hy sinh cho Chúa nên tông đồ gương.

Bàn thạch Phêrô trường tồn thay! Đồng trụ Phaolô trường tồn đây! Đồng đá xây Rôma vinh cường, và Đức Tin yêu trong tâm hồn. Phù hộ con trên đường đầy gai, và Việt nam trên đường ngày mai. Vì Chúa đem lửa yêu cho đời, nguồn tin mới cho đời sáng tươi.

BÀI ĐỌC I: Cv 12, 1-11

Trích sách Tông đồ Công vụ.

Trong những ngày ấy, vua Hêrôđê làm khổ mấy người trong Hội thánh. Ông đã dùng guom giết Giacôbê anh của Gioan. Ông thấy việc ấy đẹp lòng người Do-thái, nên lại cho bắt cả Phêrô. Bấy giờ là ngày lễ Bánh Không Men. Bắt được người, vua cho tống ngục, giao cho bốn đội binh, mỗi đội bốn người canh giữ, có ý đợi sau lễ Vượt Qua, sẽ điệu người ra cho dân. Phêrô bị giam trong ngục, nhưng Hội thánh vẫn luôn luôn cầu nguyện cùng Chúa cho người. Đến khi vua

Hêrôđê sắp điệu người ra, thì đêm ấy, Phêrô phải mang xiềng xích, nằm ngủ giữa hai tên lính, và có quân canh giữ trước cửa ngục. Bỗng có thiên thần Chúa đứng kề bên, một luồng ánh sáng chiếu giải vào ngục; thiên thần đập vào cạnh sườn Phêrô, đánh thức người dậy mà rằng: "Hãy chỗi dậy mau". Xiềng xích liền rơi khỏi tay người. Thiên thần bảo người rằng: "Hãy thắt lưng và mang giày vào". Người làm y như vậy. Thiên thần lại bảo rằng: "Hãy khoác áo vào mà theo ta".

Người liền đi ra theo thiên thần, mà chẳng biết việc thiên thần làm có thật chăng, người tưởng như trong giấc mộng. Qua khỏi chặng thứ nhất và chặng thứ hai, thì đến cửa sắt thông ra thành. Cửa ấy tự nhiên mở ra. Thiên thần và Phêrô rảo qua một phố nọ, rồi thiên thần biến đi. Phêrô hoàn hồn và nói rằng: "Bây giờ tôi biết thật Chúa đã sai thiên thần cứu tôi khỏi tay Hêrôđê và khỏi mọi âm mưu của dân Do-thái".

Đó là lời Chúa.

ĐÁP CA Tv 33 (hát)

ĐK: Chúa sai Thiên Thần Ngài để giải thoát các bạn hữu Ngài.

1. Tôi đây lúc nào cũng chúc tụng Chúa lời ca ngợi Ngài chẳng ngừng trên môi. Hồn tôi sẽ hãnh diện trong Chúa, các bạn nghèo nghe lấy và vui lên.
2. Hãy tán dương Chúa Trời cùng với (i) tôi, mừng Danh Thánh Ngài ta hãy đồng thanh. Hễ là tôi đi tìm Đức Chúa, Chúa sẽ đáp lời và giải cứu mọi hãi hùng.
3. Hễ ai ngó lên Ngài cũng vui tươi rạng rỡ chẳng bao giờ bẽ mặt hổ người. Kề hèn này vừa kêu Chúa liền nghe tiếng, cứu cho thoát khỏi mọi quần bách khổ cùng.
4. Bao quanh những người sợ kính (u) Chúa Thiên sứ đóng đồn sẵn sàng giải nguy. Ném thù mà xem Chúa ngọt ngào biết mấy. Phước cho người nào bên Chúa ẩn (u) thân.

.....

ĐÁP CA Tv 33 (đọc)

Đáp: Chúa đã cứu tôi khỏi điều lo sợ.

- 1) Tôi chúc tụng Chúa trong mọi lúc; miệng tôi hằng liên li ngợi khen Người. Trong Chúa linh hồn tôi hãnh diện, bạn nghèo hãy nghe và hãy mừng vui. - *Đáp.*
- 2) Các bạn hãy cùng tôi ca ngợi Chúa, cùng nhau ta hãy tán tạ danh Người. Tôi cầu khẩn Chúa, Chúa đã nhậm lời, và Người đã cứu tôi khỏi điều lo sợ. - *Đáp.*
- 3) Hãy nhìn về Chúa để các bạn vui tươi, và các bạn khỏi hổ người bẽ mặt. Kìa người đau khổ

cầu cứu và Chúa đã nghe, và Người đã cứu họ khỏi mọi điều tai nạn. - *Đáp.*

4) Thiên Thần Chúa hạ trại đồn binh chung quanh những người sợ Chúa và bệnh chữa họ. Các bạn hãy ném thủ và hãy nhìn coi, cho biết Chúa thiện hảo nhường bao; phúc đức ai tìm nương tựa ở nơi Người. - *Đáp.*

.....

BÀI ĐỌC II: 2 Tm 4, 6-8. 17-18

Trích thư thứ hai của Thánh Phaolô Tông đồ gửi Timôthêu.

Con thân mến, phần cha, cha đã già yếu, giờ ra đi của cha đã gần rồi. Cha đã chiến đấu trong trận chiến chính nghĩa, đã chạy đến cùng đường và đã giữ vững đức tin. Từ đây triều thiên công chính đã dành cho cha. Và trong ngày đó, Chúa là Đấng phán xét chí công sẽ trao lại cho cha mũ triều thiên ấy, nhưng không phải cho cha mà thôi, mà còn cho những kẻ yêu mến trông đợi Người xuất hiện. Nhưng có Chúa phù hộ giúp sức cho cha, để nhờ cha, việc giảng đạo nên trọn, và tất cả Dân Ngoại được nghe giảng dạy: và cha đã thoát được khỏi miệng sư tử. Nguyện cho Người được vinh quang muôn đời. Amen. Đó là lời Chúa.

ALLELUIA: Mt 16, 18

Alleluia, alleluia! - Con là Đá, trên đá này Thầy sẽ xây Hội Thánh của Thầy, và cửa địa ngục sẽ không thắng được. - Alleluia.

PHÚC ÂM: Mt 16, 13-19

Tin Mừng Chúa Giêsu Kitô theo Thánh Matthêu.

Khi ấy, Chúa Giêsu đến địa hạt thành Cêsarêa Philipphê, và hỏi các môn đệ rằng: "Người ta bảo Con Người là ai?" Các ông thưa: "Người thì bảo là Gioan Tẩy Giả, kẻ thì bảo là Êlia, kẻ khác lại bảo là Giêrêmia hay một tiên tri nào đó". Chúa Giêsu nói với các ông: "Phần các con, các con bảo Thầy là ai?" Simon Phêrô thưa rằng: "Thầy là Đức Kitô, Con Thiên Chúa hằng sống".

Chúa Giêsu trả lời rằng: "Hỡi Simon con ông Giona, con có phúc, vì chẳng phải xác thịt hay máu huyết mạc khải cho con, nhưng là Cha Thầy, Đấng ngự trên trời. Vậy Thầy bảo cho con biết: Con là Đá, trên đá này Thầy sẽ xây Hội Thánh của Thầy, và cửa địa ngục sẽ không thắng được. Thầy sẽ trao cho con chìa khoá nước trời. Sự gì con cầm buộc dưới đất, trên trời cũng cầm buộc; và sự gì con cởi mở dưới đất, trên trời cũng cởi mở".

Đó là lời Chúa.

KINH TIN KÍNH: (đọc, xin chú ý chữ in đậm)

Tôi tin kính một Thiên Chúa

là Cha toàn năng,

Đấng tạo thành trời đất,

muôn vật hữu hình và vô hình.

Tôi tin kính một Chúa Giêsu Kitô,

Con Một Thiên Chúa,

Sinh bởi Đức Chúa Cha từ trước muôn đời.

Người là Thiên Chúa bởi Thiên Chúa,

Ánh Sáng bởi Ánh Sáng,

Thiên Chúa thật bởi Thiên Chúa thật,

được sinh ra mà không **phải được** tạo thành,

đồng **bản thể** với Đức Chúa Cha:

nhờ Người mà muôn vật được tạo thành.

Vì loài người **chúng ta**

và để **cứu độ** chúng ta,

Người đã từ trời xuống thế.

Bởi phép Đức Chúa Thánh Thần,

Người đã nhập thể trong lòng Trinh Nữ Maria,

và đã làm người.

Người chịu đóng đinh vào thập giá vì chúng ta,

thời quan Phongxiô Philatô;

Người chịu khổ hình và mai táng,

ngày thứ ba Người sống lại như lời Thánh Kinh.

Người lên trời, ngự bên hữu Đức Chúa Cha,

và Người sẽ **lại đến** trong vinh quang

để phán xét kẻ sống và kẻ chết,

Nước Người sẽ không bao giờ cùng.

Tôi tin kính Đức Chúa Thánh Thần là Thiên Chúa

và là Đấng ban sự sống,

Người bởi Đức Chúa Cha

và Đức Chúa Con mà ra,

Người được phụng thờ

và tôn vinh **cùng** với Đức Chúa Cha

và Đức Chúa Con:

Người đã dùng các tiên tri mà phán dạy.

Tôi **tin Hội** Thánh duy nhất, thánh thiện,

công giáo và tông truyền.

Tôi tuyên xưng có một Phép Rửa để tha tội.

Tôi trông đợi kẻ chết sống lại

và sự sống đời sau. Amen.

Dâng Lễ

1. Lời thiêng dâng Chúa từ trong đáy tim âm thầm. Lời cầu xin Chúa tựa như nén hương lan trầm. Hồn con bay vút về nơi nhan Chúa nương thân, và uống no say tin yêu nồng ấm. Từ khi con biết tình yêu Chúa ban cao vời, và từ khi biết đời con Chúa luôn an bài, hồn con sẽ mãi cầu xin tha thiết Danh Ngài, cùng Chúa con không lo chi đường dài.

ĐK: Bàn tay con nâng lên cao, dâng Chúa hết những ý nghĩ, dâng Chúa trót xác thân con. Tương lai còn dài Chúa dắt con đi sợ gì những nỗi gian nguy. Đời con qua như mây bay, con tiến bước giữa thế giới, khao khát sẽ mãi không vui cho con một lần thấy Chúa trong con nghe lời Chúa ru trong hồn.

2. Tình yêu Thiên Chúa diu con bước đi theo Ngài. Lời Ngài con lắng trầm tư suốt năm canh dài. Tình yêu Thiên Chúa làm con quên hết ưu phiền, dù những phong ba đau thương vụt đến. Đời con nay vẫn là như giấc mơ chưa tròn, tình Ngài như vẫn còn theo bước con

đêm ngày. Một hôm con bỗng chợt nghe tiếng Chúa kêu mời để sống trăm năm cho riêng tình Ngài.

(Lưu ý có một số thay đổi đối đáp trong thánh lễ)

SAU HÁT DÂNG LỄ

Chủ Tế: *Anh chị em hãy cầu nguyện để hy lễ của tôi cũng là của anh chị em được Thiên Chúa là Cha toàn năng chấp nhận.*

Cđ: Xin Chúa nhận **hy lễ** bởi tay cha, để ca tụng tôn vinh danh Chúa, và mưu ích cho **chúng ta** cùng toàn thể Hội Thánh Người.

THÁNH THÁNH THÁNH

Thánh thánh thánh!
Chúa là Thiên Chúa các đạo binh
Trời đầy vinh quang Chúa
Hoan hô Chúa trên các tầng trời
Chúc tụng **Đấng ngự đến** nhân danh Chúa
Hoan hô Chúa trên các tầng trời.

SAU TRUYỀN PHÉP

Chủ tế: *Đây là mầu nhiệm đức tin.*

Cđ: Lạy Chúa, chúng con loan truyền **Chúa chịu chết**, và tuyên xưng **Chúa sống lại**, cho tới khi **Chúa đến**.

SAU KINH LẠY CHA

Chủ Tế: *Lạy Chúa, xin cứu chúng con khỏi mọi sự dữ, ..., Đấng Cứu Độ chúng con*

Cđ: **Vi vương quyền, uy lực và vinh quang** là của Chúa đến muôn đời.

Hiệp Lễ

ĐK: *(Đẹp thay)* Ôi đẹp thay những bước chân gieo mầm cứu rỗi. *(Đẹp thay)* Ôi đẹp thay những bước chân rảo khắp nẻo đường. *(Ai gieo trong lệ sầu)* sẽ gặt trong vui sướng. *(Ai gieo trong nước mắt)* sẽ về trong tiếng cười. Ôi đẹp thay những bước chân tiến vào giữa lòng thế giới, loan tình thương tình thương Chúa Trời, loan niềm vui, niềm vui cứu đời, cho mọi người và mọi nơi.

1. Ôi đồng lúa mênh mông phơi mình dưới nắng hồng, lúa đã trở bông dâng ngàn sức sống. Người đi trong nước mắt, và người về trong câu ca, tay ôm bó lúa lòng mừng bao la.
2. Ta cùng tiến ai ơi theo tình Chúa quên mình, lý tưởng thần linh muôn đời tôn kính. Người đi trong nước mắt, và người về trong câu ca, tay ôm bó lúa lòng mừng bao la.

Tạ Lễ

ĐK: Lạy Mẹ Maria Mẹ Thiên Chúa Mẹ đồng trinh. Đoàn con chung tiếng hát chung tấm lòng, dâng đời sống. Lạy Mẹ Maria Mẹ nhân ái, Mẹ hiển vinh. Mẹ chính là Nữ Vương, là Trạng Sư, là Mẹ con.

1. Con dâng Mẹ đây tâm hồn, đây trí khôn, cả dĩ vãng cả hiện tại với tương lai. Đức thiện toàn con cương quyết gắng đi tới. Trông lên Mẹ là gương mẫu của đời con.
2. Yêu thanh bản, yêu vàng lời, yêu khiết trinh, và yêu sống trên con đường Chúa đi xưa. Xúng con Mẹ con vui bước tới Thiên Chúa. Hy sinh nhiều vì bác ái quên lợi danh.

THÔNG BÁO CỘNG ĐOÀN

1. Hôm nay lễ trọng, kính hai Thánh Tông đồ Phêrô và Phaolô. Cộng đoàn chúc mừng Cha Tuyên Úy, Thầy Sáu và những anh em đã nhận hai Thánh Tông đồ làm bốn mạng.
2. Những người xin lễ trong tuần: AC Nam Kinh, bà Thảo, AC Trung Lan, AC Vinh Minh, AC Ngọc Đế, AC Phơ Hiền, ông Lý, AC Sản Tho, AC Lượng Mai, chị Thủy, AC Đủ Hàng, ông Trọng và các con, AC Công Oanh, AC Trung Xuyên, AC Nhung Cường, OB Bảy Liễu, bà Quyến, chị Hồng, OB Mừng Lan, mẹ con chị Thắng, bà Lanh, AC Tục Ngọc, chị Hạnh.
3. Phục vụ Hội trường Chúa Nhật 29/06/2008: Phở Bò xào xả (Nhóm B.Tùng). Xin mời thường thức và ủng hộ.
4. Collection CN 22/06/2008:
  - Lễ Thiếu Nhi: £222.73.
  - Lễ Nhà Thờ: £363.12.Cám ơn sự quảng đại đóng góp của ông bà anh chị em.
5. Thứ Tư Đầu Tháng 02/07/2008, 5pm thánh lễ tại khu Barnfield.
6. Thứ Năm Đầu Tháng 03/07/2008, 7pm châu Thánh Thể, 8pm thánh lễ.
7. Thứ Sáu Đầu Tháng 04/07/2008, 8pm thánh lễ và châu Đền Tạ Thánh Tâm.
8. Chúa Nhật 22/06/2008 vừa qua, 19 em trong cộng đoàn được rước lễ lần đầu. Chân thành cảm ơn Thầy Hiệu Trưởng, quý Thầy Cô, quý phụ huynh, các anh chị ca trưởng và ca đoàn Lavang, nhóm nấu nướng: chị Phấn, AC Việt Sơn, anh Tạo, cô Hạnh; nhóm chị Muong lo hoa kiểng và mọi người, đã nhiệt tình cộng tác để thánh lễ được diễn ra tốt đẹp. Đức Cha Bernard gửi thư cảm ơn tất cả anh chị em.
9. Cảm ơn chị Lượng Mai và anh Thắng Yến đã chuyên chở cây và chậu kiểng lớn đến nhà xứ. Chúng tôi đang muốn trang trí thêm vườn hoa cho khu vực nhà thờ thêm tươi thắm. Ai có cây hoa hay chậu cảnh muốn đóng góp, xin cho biết. Cảm ơn.
10. Bazaar Cộng đoàn sẽ được tổ chức vào Thứ Bảy 19/07/2008 (thay vì Thứ Bảy 05/07/08) tại

Hội Trường Việt Nam London. Xin mời các nhóm và các cá nhân cộng tác tổ chức bazaar năm nay. Như mọi năm, chúng tôi sẽ gửi thư xin ông bà anh chị em đóng góp. Xin quảng đại cộng tác xây dựng cộng đoàn. Ai có thể giúp nấu nướng làm các món ăn, xin liên lạc với cố Rính, Ông Bảo, Ông Hoi, Ông Vinh và Ông Viễn.

11. Hành Hương Lộ Đức từ 13-16/09/2008, Đã mua vé máy bay và đặt hotel. Ai đã ghi tên, xin đóng tiền ngay - £300 - nơi Ban Hành Hương Cộng Đoàn. Hết chỗ chuyến hành hương này. Cám ơn ông bà anh chị em đã tích cực tham gia chương trình hành hương Cộng đoàn.
12. Trại Hè Hành Hương từ Paris đến Lộ Đức (Lourdes) 2008 dành cho các bạn trẻ Châu Âu (Trại hè Châu Âu lần thứ 3). Thông tin cập nhật tại trang web: www.traihe.eu (sẽ cập nhật chương trình cụ thể). Chủ Đề: Tháp Sáng - Tin Yêu. Thời gian: Thứ Sáu ngày 08/08 đến Thứ Bảy ngày 16/08/2008. Địa điểm: Paris (3 đêm) - Lourdes (5 đêm). Chi Phí trọn gói: £250. Liên lạc với những người phụ trách hành hương hoặc Thầy Duy.

Thánh Phêrô

SAN PIETRO

Thánh sử Máccô chấm dứt phần thứ nhất của Phúc Âm với một tuyệt đỉnh thánh lợi. Sau khi ghi lại nhiều sự hồ nghi, hiểu lầm và chống đối Đức Giêsu, giờ đây Phêrô tuyên xưng đức tin: "Thầy là Đấng Thiên Sai" (Mc 8, 29b). Đó là một trong những giây phút huy hoàng của cuộc đời Thánh

Phêrô, kể từ ngày ngài được kêu gọi ở Biển Galilê để trở thành kẻ lưới người.

Tân Ước rõ ràng cho thấy Phêrô là vị lãnh đạo các tông đồ, được Đức Giêsu chọn với một tương giao đặc biệt. Cùng với Giacôbê và Gioan, Phêrô được đặc ân chứng kiến sự Biến Hình, sự sống lại của một đứa trẻ đã chết và sự thống khổ trong vườn Cây Dầu. Bà mẹ vợ của Phêrô bị Đức Giêsu quả trách. Ngài được sai đi với Gioan để chuẩn bị cho lễ Vượt Qua trước khi Đức Giêsu từ trần. Tên của ngài luôn luôn đứng đầu các vị tông đồ.

Và Phêrô là người duy nhất được Đức Giêsu nói, "Này Simon con ông Giônã, anh thật là người có phúc, vì không phải phàm nhân mặc khải cho anh điều ấy, nhưng là Cha của Thầy, Đấng ngự trên trời. Bởi thế, Thầy bảo với anh: anh là Phê-rô, nghĩa là Tầng Đá, trên tảng đá này, Thầy sẽ xây Hội Thánh của Thầy, và quyền lực từ thân sẽ không thắng nổi. Thầy sẽ trao cho anh chìa khoá Nước Trời. Anh cầm buộc gì dưới đất, trên trời cũng sẽ cầm buộc như vậy; anh tháo cởi điều

gì dưới đất, trên trời cũng sẽ tháo cởi như vậy" (Mt 16, 17b-19).

Phêrô đã độ lượng hy sinh mọi sự, tuy nhiên ngài vẫn có thể hỏi một câu thật nông cạn: "Chúng con đã bỏ mọi sự mà theo Thầy, vậy chúng con sẽ được gì?" (Mt 19, 27). Ngài phải chịu sự tức giận vô cùng của Đức Kitô khi chống đối ý tưởng của một Đấng Thiên Sai đau khổ: "Satan, hãy lui ra sau Ta! Anh cản lối Ta. Tư tưởng của anh không phải là tư tưởng của Thiên Chúa, mà là của loài người" (Mt 16, 23b).

Phêrô sẵn sàng chấp nhận lý thuyết về sự tha thứ của Đức Giêsu, nhưng dường như chỉ trong giới hạn bảy lần. Ngài đi trên mặt nước khi vững tin, nhưng bị chìm khi hồ nghi. Ngài không để Đức Giêsu rửa chân cho mình, nhưng lại muốn toàn thân được sạch. Ngài thể không khi nào chối Chúa trong bữa Tiệc Ly, và sau đó lại thể với người tớ gái là ngài không biết người ấy. Ngài trung thành chống lại sự bắt giữ Đức Giêsu bằng cách chém đứt tai tên Man-khô, nhưng sau cùng ngài lẩn trốn với các tông đồ khác. Trong sự phiến muộn vô cùng, Đức Giêsu đã nhìn đến ngài và tha thứ cho ngài, và Phêrô đi ra ngoài khóc lóc thảm thiết.

Thánh Phaolô

CONVERSIONE DI SAN PAOLO

Thánh Phaolô khi bắt đầu rao giảng là chỉ có Đức Kitô mới cứu chuộc được chúng ta. Ngài từng là người Pharisiêu hơn ai hết, trung thành với luật Môisen hơn ai hết. Nhưng bây giờ bỗng dưng ngài xuất hiện trước các người Do Thái như một người lạc giáo của Dân Ngoại, một kẻ phản bội và chối đạo.

Tâm điểm đức tin của Phaolô thật đơn giản và tuyệt đối: chỉ Thiên Chúa mới có thể cứu chuộc nhân loại. Không một nỗ lực nào của con người - ngay cả việc tuân giữ lề luật cặn kẽ nhất - có thể tạo nên công trạng để chúng ta có thể dâng lên Thiên Chúa như của lễ đền tội và đền đáp các ơn sủng. Để được cứu chuộc khỏi tội lỗi, khỏi sự dữ và cái chết, nhân loại phải triệt để mở lòng cho quyền năng cứu độ của Đức Giêsu Kitô.

Phaolô không bao giờ mất sự yêu quý dòng dõi Do Thái của ngài, mặc dù ngài tranh luận nhiều với họ về sự vô dụng của Luật mà không có Đức Kitô. Ngài nhắc nhở cho Dân Ngoại biết rằng họ được tháp nhập vào tổ tiên của người Do Thái, là những người được Chúa chọn, là con cái của lời đã hứa.

Vào ngày 29-6, chúng ta tưởng nhớ sự tử đạo của hai vị tông đồ.

Kinh Thánh không ghi lại cái chết của Thánh Phêrô và Phaolô, nhưng qua các bài đọc và truyền thuyết có từ thời Giáo Hội tiên khởi, các ngài đã tử đạo ở Rôma dưới thời Hoàng Đế Nêrô, và được chôn cất ở đây. Là một công dân Rôma, có lẽ Thánh Phaolô bị chặt đầu. Còn Thánh Phêrô, được biết ngài bị treo ngược đầu trên thập giá.